

Op Stapel 2026-01

30 januari 2026

30-01-2026
Afdeling Beleid en Belangenbehartiging
Huis van het GO!
Willebroekkaai 36
1000 Brussel

- › *In de rubriek [Op Stapel](#) geven de collega's van de afdeling Beleid en Belangenbehartiging kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).*

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:

GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Beleid en Belangenbehartiging
Team Beleidsthema's en Onderhandelingen

Joachim Van Tilburg en Els Supply (wat de toelichting betreft)
joachim.van.tilburg@g-o.be els.supply@g-o.be

Geert Spiessens (wat het standpunt van het GO! betreft)
geert.spiessens@g-o.be

In deze aflevering:

Taalmaatregelen in het basis- en secundair onderwijs.

▸ Taalmaatregelen in het basis- en secundair onderwijs

Vanaf 1 september 2026 gaan nieuwe taalmaatregelen voor het leerplichtonderwijs in. Het gaat daarbij om:

- een geactualiseerde KOALA-test
- remediërende initiatieven die lopen vanaf het kleuteronderwijs tot in het eerste leerjaar van het secundair onderwijs
- het invoeren van taalheldklassen in het basisonderwijs
- het versterken van het taalbeleid, de (taal)didactiek en de vakkennis bij leerkrachten, onder meer via professionalisering en taalexperten.

Actualisering KOALA-screening

De KOALA-afname wordt in 2026 geactualiseerd en verfijnd, in 2027 wordt de screening inhoudelijk verbreed. Naast luistervaardigheid worden ook woordenschat, fonemisch bewustzijn en getalbegrip meegenomen.

Organisatie van de voorinstructie voor leerlingen van de peuterklas tot en met het eerste leerjaar en extra remediëring voor leerlingen buiten de taalheldklassen van het tweede tot het zesde leerjaar

Er wordt voorinstructie (“pre-teaching”) ingevoerd vanaf de peuterklas tot het eerste leerjaar. Hiervoor wordt een werkingsbudget voorzien, specifiek voor remediëring voor leerlingen in het gewoon kleuteronderwijs en leerlingen van het eerste leerjaar van het lager onderwijs die nood hebben aan remediëring. Deze remediëring focust op de Nederlandse taalkennis nodig voor de verwerving van de leerstof tijdens de lessen. Op basis van een eenvoudige taalscreening worden de leerlingen die het nodig hebben individueel of in kleine groepen geremedieerd. Met dit werkingsbudget kan bv. personeel worden aangesteld dat de remediëring geeft. De organisatie van deze uren remediëring behoort tot de autonomie van de individuele scholen, kadert binnen hun taalbeleid en vindt plaats tijdens de reguliere schooltijd.

Er wordt daarnaast ook werkingsbudget voorzien, specifiek voor remediëring voor leerlingen in het gewoon lager onderwijs van het tweede tot en met het zesde leerjaar die niet in aanmerking komen voor deelname aan een taalheldklas, maar wel nood hebben aan bijkomende remediëring van hun taalachterstand.

Ook met dit werkingsbudget kan bv. personeel worden aangesteld dat de remediëring geeft. De organisatie van deze uren remediëring behoort tot de autonomie van de individuele scholen, kadert binnen hun taalbeleid en kan ook buiten de reguliere schooltijd plaatsvinden. In dat laatste geval is de remediëring niet verplicht voor de leerling.

De taalexpert (zei verder) wordt actief betrokken bij de organisatie van beide vormen van remediëring en ondersteunt de personeelsleden die in deze uren zijn aangesteld.

- › *Drie uur extra Nederlands voor leerlingen die bij de overgang naar het secundair onderwijs daartoe verplicht worden*

Klassenraden van het basisonderwijs kunnen bij het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs drie uur extra Nederlands per week opleggen aan een leerling die de overstap naar het secundair onderwijs maakt en nog onvoldoende taalcompetent is.

De klassenraad basisonderwijs zal haar oordeel vellen op basis van de eindtermen, dan wel de minimumdoelen Nederlands basisonderwijs.

Omdat de taalmaatmaatregelen ingaan op 1 september 2026, zullen de klassenraden basisonderwijs de beslissing over het volgen van drie uur extra Nederlands voor het eerst moeten nemen in schooljaar 2025-2026 (juni 2026).

De drie uur extra Nederlands komen verplicht boven op de reguliere lessentabel in het secundair onderwijs om zo leerlingen die nog onvoldoende kennis van het Nederlands hebben, extra ondersteuning te bieden zodat ze hun kansen op studiesucces in het secundair onderwijs vergroten. Er wordt ook omkadering voorzien voor het secundair onderwijs om deze drie uur te kunnen inrichten. Idealiter zijn het de leerkrachten Nederlands die deze lessen geven.

Taalheldklassen vanaf het tweede leerjaar voor leerlingen die het nodig hebben

Scholen organiseren taalheldklassen voor elke anderstalige leerling die nieuw instroomt in het Vlaams onderwijs vanaf het tweede leerjaar, ongeacht de verblijfsstatus. Ook leerlingen van wie de klassenraad meent dat ze onvoldoende basiskennis Nederlands hebben om aan het reguliere programma deel te nemen, komen in aanmerking. De scholengemeenschap krijgt hiervoor jaarlijks aanvullende lestijden, die enkel hiervoor gebruikt mogen worden.

Opmerking: de omschrijving van een anderstalige nieuwkomer wijzigt hierdoor.

Een anderstalige nieuwkomer is een regelmatige leerling die aan de volgende cumulatieve voorwaarden voldoet:

- de leerling is zeven jaar of ouder voor 1 januari van het lopende schooljaar;*
- de leerling beantwoordt aan het leerlingkenmerk “thuis taal niet-Nederlands”;*
- de leerling was niet in een door de Vlaamse overheid gefinancierde of gesubsidieerde school ingeschreven op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar of het daaraan voorafgaande schooljaar;*
- de leerling beheerst onvoldoende de onderwijstaal om met goed gevolg de lessen te kunnen volgen.*

(het is de klassenraad die hierover beslist)

Scholen kunnen deze taalheldklassen ook gezamenlijk binnen de scholengemeenschappen inrichten. Het zal dan ook mogelijk zijn om leerlingen voltijds de lessen te laten volgen in een andere school dan waar ze zijn ingeschreven.

De LOP's staan waar mogelijk in voor de coördinatie van deze taalheldklassen.

De taalheldklassen vormen een aparte administratieve groep in het basisonderwijs en de scholen dienen de leerlingen die deel uit maken de taalheldklas als administratieve groep aan de Vlaamse overheid te zenden.

- Het opzet van de taalheldklassen is een zo snel mogelijke remediëring van de taalachterstand van de betrokken leerlingen zodat er vervolgens een zo snel mogelijke integratie van de leerlingen in het reguliere onderwijs gebeurt. Het is wel de klassenraad van de taalheldklassen die beslist wanneer zulke integratie plaatsvindt. De klassenraad kan ook beslissen om deze integratie geleidelijk te laten verlopen.

In principe is de taalheldklas een apart onderwijsaanbod, waarbij dus ook de minimumdoelen worden nagestreefd. Wanneer er echter te weinig leerlingen zijn om een dergelijk voltijds traject efficiënt te voorzien, kan de school of de scholengemeenschap ook op geïntegreerde werkwijze de doelstellingen van de taalheldklas proberen te bereiken (bv. in landelijke gebieden kan het vandaag bestaande onthaalonderwijs worden ingericht).

De taalheldklassen zullen worden beperkt in de tijd: in principe één schooljaar (maar mogelijk ook korter) en maximaal verlengbaar door de klassenraad tot twee schooljaren.

De taalexpert (zie verder) wordt actief betrokken bij de organisatie van de taalheldklassen en ondersteunt de personeelsleden die in deze lestijden zijn aangesteld.

Taalbeleid/taalexperten

Iedere school voor gewoon basisonderwijs moet een versterkt taalbeleid voeren waarbinnen gewerkt wordt aan de versterking van het Nederlands, zowel op het vlak van taalverwerving als taalbeheersing. Om dit te implementeren, wordt per school minstens één taalexpert aangeduid.

Het is de bedoeling dat deze taalexpert het schoolteam ondersteunt bij een goed begrip van het concept 'kennisrijk curriculum', effectieve didactiek en inhoudelijke vakkennis. De overheid voorziet hiervoor een brede vorming, georganiseerd in een samenwerkingsverband tussen de Taalunie en Leerpunt. Iedere school dient minstens één afgevaardigde (de taalexpert) naar deze kosteloze vorming te sturen. Zij moeten dan het taalbeleid binnen de scholen borgen. De taalexperten moeten concreet advies geven aan hun schoolteam over taal- en (lees)beleid, vakkennis en (taal)didactiek. Zo kunnen ze het schoolteam in staat stellen om zelf zo snel mogelijk de implementatie van de minimumdoelen, in het bijzonder wat betreft Nederlands, in eigen handen te nemen en in de klaspraktijk te implementeren, rekening houdend met de schoolcontext. Ook kunnen de taalexperten de personeelsleden die aangesteld zijn voor de voorinstructie, de taalheldklassen en de extra remediëring buiten de taalheldklassen ondersteunen en begeleiden.

Versterking van de nascholingsmiddelen van basis- en secundaire scholen

De maatregel "Offensief Nederlands", dat nu in voege is, wordt eind 2026 stopgezet. Het extra werkingsbudget dat hiervoor was voorzien, gaat vanaf 1 januari 2027 naar de nascholingsmiddelen voor de instellingen van het basis- en secundair onderwijs. Het gaat om een bedrag van 21.050.000 euro, waarvan 13.167.000 euro voor het basisonderwijs en 7.883.000 euro voor het secundair onderwijs.

Protocol van het Gemeenschapsonderwijs bij het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat betreft taalmaatregelen.

Het Gemeenschapsonderwijs geeft een **protocol van gedeeltelijk akkoord** bij het *Ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs en de codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016, wat betreft taalmaatregelen.*

Het Gemeenschapsonderwijs is in de eerste plaats tevreden dat men volop wil inzetten op taal, taalverwerving en taalondersteuning. We gaan dan ook volmondig akkoord met de doelstelling en ambitie van dit decreet om via het inzetten op het Nederlands niet alleen de de schoolse prestaties positief te beïnvloeden, maar ook het risico op leerachterstand, schooluitval en beperkte kansen op de arbeidsmarkt aan te pakken.

Echter hebben we fundamentele bedenkingen bij de organiseerbaarheid voor scholen, bedenkingen die het Gemeenschapsonderwijs brengen tot een gedeeltelijk akkoord:

° inzetten op taal in het basisonderwijs is belangrijk én nodig, maar de haalbaarheid en de organiseerbaarheid van de structuur die met dit voorontwerp wordt voorzien, zijn even belangrijk. Het Gemeenschapsonderwijs stelt vast dat met dit ontwerp van decreet een model aan scholen wordt opgelegd zoals het moeten voorzien van een taalexpert - eerder dan de keuze in organisatiemodel aan het beleidsvoerend vermogen van scholen en schoolbesturen toe te vertrouwen. Dat geldt ook voor de organisatie van taalheldklassen. Het Gemeenschapsonderwijs is van mening dat zo'n taalheldklassen als aparte stroom niet in elke school en in elke context de meest aangewezen weg is. Remediëring binnen de reguliere lestijd en geïntegreerd werken blijft voor ons primordiaal in het basisonderwijs. We stellen ons om die reden ernstige vragen bij het overnemen van het OKAN-model uit het secundair onderwijs naar dat basisonderwijs. Niet alleen zijn basisscholen en hun teams doorgaans kleiner dan in het secundair onderwijs, in het secundair onderwijs worden OKAN-klassen ook vaak opgesplitst in niveaugroepen. Dat laatste ook in het basisonderwijs overnemen zou de organiseerbaarheid van taalheldklassen nog meer onder druk zetten.

° de shift in dit ontwerp van decreet van de inclusieve en geïntegreerde werking van het basisonderwijs naar de opgelegde organisatie van drie sporen (de reguliere klas, de taalheldklas en de voorinstructie) is erg impactvol voor het basisonderwijs en zien we in dit decreet onvoldoende onderbouwd. De keuze die de overheid maakt om alle scholen verplicht een taalexpert te laten aanstellen, versterkt ook onze bezorgdheid over de toegenomen 'expertisering' in het onderwijs.

° daarenboven botsen we hier op een spanningsveld met het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van verschillende besluiten van de Vlaamse Regering over het beleidsdomein onderwijs en vorming, wat betreft de organisatie van het schooljaar in het basis- en in het secundair onderwijs en de samenstelling van de klassenraad in het secundair onderwijs. In het basisonderwijs werkt men sterk geïntegreerd en dus zijn collectieve professionalisering en expertisedeling des te belangrijker voor die schoolteams. Maar de collectieve professionalisering en expertisedeling worden in voornoemd besluit niet bepaald gefaciliteerd. Het feit dat in de taalheldklas – terecht trouwens – niet alleen minimumdoelen Nederlands maar ook andere minimumdoelen aan bod dienen te komen (om een vlotte terugstroom naar de reguliere klas te kunnen verzekeren), maakt ons erg bezorgd om het model dat de overheid hier aan alle basisscholen oplegt. Er mag ook niet uit het oog verloren worden dat hier leerkrachten op moeten ingezet worden. In tijden van lerarentekort is dit verre van evident omdat zo'n remediërende lessen geven, specifieke skills en expertise vergen om dat kwaliteitsvol te kunnen doen.

° we willen ook wijzen op de impact – op het genereren van middelen- van het wijzigen van de definitie van een anderstalige nieuwkomer in het basisonderwijs en meer specifiek het optrekken van de leeftijdsvereiste.

° we stellen dus vast dat met dit ontwerp van decreet verschillende sporen in het basisonderwijs moeten voorzien worden met name de reguliere klassen, de taalheldklas en de remediërende trajecten. Dat zijn toch veel stromen voor een basisschool en dus niet evident organiseerbaar. Zeker niet in het basisonderwijs dat aan de vooravond staat van de implementatie van nieuwe minimumdoelen. Bovendien kiest men in dit model opnieuw voor gekleurde omkaderings- en werkingsmiddelen, hetgeen ingaat tegen de intentie om in onderwijs te evolueren naar ongekleurde financieringsstromen, zoals verwoord in het Vlaams regeerakkoord 2024-2029. Het Gemeenschapsonderwijs is vragende partij naar ongekleurde financieringsstromen, zowel qua omkadering als qua werking.

° daarenboven is de timing voor de implementatie van dit ontwerp van decreet is erg krap, niet in het minst daar waar scholen dit op niveau van een scholengemeenschap wensen of moeten organiseren. Om die reden vraagt het Gemeenschapsonderwijs een gedoogjaar. Het ontwerpdecreet houdt nl. ook onvoldoende rekening met de complexiteit van een bovenschoolse – en dus op niveau van een scholengemeenschap – organisatie. Niet in het minst op het vlak van leerlingenvervoer.

Met betrekking tot het **secundair onderwijs** is het positief dat er omkadering wordt voorzien voor de 3 uren extra Nederlands in het secundair onderwijs. Echter is het zo dat de berekening gebeurt op basis van drie parameters die niet specifiek inspelen op de concrete situatie in scholen op 1 september 2026, zoals bijvoorbeeld een bepaald percentage leerlingen die aantikken op Thuistaal Niet Nederlands. Dat betekent concreet dat de omkadering onvoldoende rekening zal houden met de specifieke stroom van leerlingen uit het basisonderwijs voor wie die 3 lesuren moeten ingericht worden. Secundaire scholen, niet in het minst in Brussel, kunnen dus onder druk komen te staan qua schoolorganisatie en dit mogelijk in regio's die verhoudingsgewijs zwaarder getroffen worden door het lerarentekort en door een groter aantal leerlingen die het Nederlands onvoldoende machtig zijn.

We vragen om de mogelijkheid te voorzien om – bij de organisatie van de 3 extra uren Nederlands in het secundair onderwijs – personeelsmiddelen te kunnen omzetten in werkingsmiddelen. Dit biedt – waar nodig – scholen de mogelijkheid om de middelen voor taal niet verloren te laten gaan.

